

get vanskeligt at gjøre Modstand i det sidste Dieblit. Hertil kommer nu, at den hvilende Grundlovsbestemmelse i og for sig efter min Mening ingenlunde er heldig affattet. Jeg skal ikke længe trætte Forsamlingen med at omtale § 2, hvorved der allerede er dvælet saa meget, kun maa jeg afvise den Advarsel, der udtaltes af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) mod at smuldre den; det er netop Ulykken her i Landet, at der er saameget Smulkeri hos dem, der officielt skulle fortolke og forklare Lovene, saa at vi Andre ere nøbte til at værge os mod denne Fortolkningskunst ved at udspæde, hvilke Tiinheder eller Snedigheder eller — om man hellere med Premierministeren vil — hvilke Uredeligheder der kunne skjule sig bag Ordene. Jeg maa derfor være enig med de ærede Talerere, som have klaget over, at vore Friheder og Rettigheder ingenlunde ere slaaede fast ved § 2, som den ærede Rigsdagsmand for Hjørring (Fischer) sagde, men snarere ere slaaede løse, netop paa Grund af dette Ord „udtrykkelig“ i Fællesforfatningsudkastet, som er blevet end farligere ved den Fortolkning, Kultusministeren under denne Sags første Behandling gav Grundlovsbestemmelsens § 6. Enten man karakteriserer dette Udtryk som letfindigt eller ikke — det hidrører forøvrigt, saavidt jeg veed ikke fra det nuværende Ministerium, men fra det forrige; det staaer i Forordningen af 26de Juli —, saa staaer der nu engang „udtrykkelig“; det er Ulykken, men vore særlige Friheder og Rettigheder ere ikke udtrykkelig nævnte i § 2. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds siger vel, at de staae i Grundloven, men naar de udtrykkelig skulde være opregnede som særlige Anliggender, saa maatte de ogsaa staae i § 2. Der er imidlertid endnu een Omstændighed, uden hvilken man maaskee endda kunde berolige sig ved, at de staae i Grundloven; det er den, at det vil falde enhver Regjering saare beqvemt at faae disse Friheder og Rettigheder gjorte til Fællesanliggender, medens det vil frembyde store Vanskeligheder at hævde dem som særlige. En saadan Tilstand, hvort man i den ene By beslægtlægger og actionerer, hvad man uden Hinder kan trykke 4 Mil derfra, bliver meget

vanskeligt at opretholde i den samme Stat. Og nu er Ulykken jo den, at vi ikke kunne vente at faae Kongerigets Friheder og Rettigheder overførte til Hertugdømmerne paa Grund af Holsteens Forhold til det tydske Forbund, — hvilket naturligtvis altid vil afgive et Paaskud til at holde Slesvig i en lignende Grad af Ufrihed — og saa kommer det til at see daarligt ud med Kongerigets Frihed. Men der er ogsaa en anden § i det hvilende Grundlovsforslag, som forekommer mig betænkelig, og det er netop den, som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds anpriste som Kronen paa hele dette Lovarbejde, som det Bedste deri, nemlig § 5. Det er det første Alternativ i § 5, som jeg anseer for Kilden til hele den nuværende Mislighed og Piinagtighed. Forsamlingen har ganske vist begaaet et Misgreb ved at gaae bort fra det constitutionelle Standpunkt, som den aldrig burde have forladt, men desværre slippe vi ikke denne Paragraph ved at forkaste det hvilende Grundlovsforslag; thi Følgerne ere allerede indtraadte, hvorimod vi jo maaskee kunne haabe igjennem en Lov snarest muligt at faae Affattelsen af § 2 forandret. Der vilde ogsaa frembyde sig enkelte Fordele ved at forkaste det hvilende Grundlovsforslag, og derved udskyde det hele Forfatningsarbejde i mindst 1½ Aar. Man vil ikke blot kunne give det en bedre Form, men man vilde tillige i det Mindste kunne gjøre Forsøg paa at faae Slesvigs og Holsteens Forfatninger — som jeg haaber, det er os tilladt at kjende, uagtet de ikke ere os officielt meddeelte — saaledes omdannede, at Fællesforfatningen kunde gaae. Ligeledes kunde man forsøge paa at tilveiebringe en bedre Ligevægt imellem Fællesindtægter og Udgifter, som ellers ville true Fællesstaten, om ikke med Forliis, saa dog i alt Fald med store Vanskeligheder, jeg mener med Hensyn til Hertugdømmerne.

Hvad der imidlertid er det Afgjørende for mig, det er ikke det, at jeg i Forveien veed, at Majoriteten af de ærede Medlemmer ere bestemte paa at sige Ja, og at det altsaa er ligegyldigt, om jeg enkelte Mand stemmer Ja eller Nei, — thi selv om jeg veed, at jeg besfinder mig i Minoriteten, skal jeg dog stemme